

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES IR AMŽIAUS PAGRINDAIS „QTIME“ RENGINIO SKELBIME TYRIMO

2017 m. gruodžio 19 d. Nr. (17)SN-257)SP-105

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau ir – Tarnyba) 2017 m. gruodžio 7 d. buvo gautas J. M. (asmens duomenys Tarnybai žinomi; toliau – Pareiškėjas) skundas dėl galimos diskriminacijos lyties ir amžiaus pagrindais paslaugų teikimo srityje. Skunde rašoma, kad socialinio tinklo *Facebook* „Qtime“ (UAB „Ledelis“) paskyroje skelbiama informacija, jog 2017 m. gruodžio 15 d. „Qtime“ organizuoja renginį „Greiti pasimatymai – susipažink per 4 minutes“ (<https://www.facebook.com/events/1081917751911567/>) (toliau ir – renginys). Šiame skelbime nurodoma, jog dalyvauti renginyje bei registruotis gali asmenys nuo 18 iki 26 metų amžiaus, ir pabrėžiama, jog moterims renginio kaina 3 eurai, o vyrams – 5 eurai. Pareiškėjas mano, kad tai yra diskriminacija dėl lyties.

Lygių galimybių kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimi, 2017 m. lapkričio 12 d. raštu Nr. (17)SN-257)S-738 kreipėsi į UAB „Ledelis“ vadovą ir paprašė motyvuotai paaiškinti, ar norintiems dalyvauti renginyje moterims ir vyrams taikomos skirtingos paslaugos kainos, jei taip – kuo remiantis; ar renginyje gali dalyvauti asmenys, kurių amžius yra tarp 18 ir 26 metų, jei taip – kodėl; kas organizuoja renginį ir nustato dalyviui teikiamos paslaugos kainą bei kitas sąlygas; kas patalpino renginio skelbimą „Qtime“ paskyroje, socialiniame tinkle *Facebook*. Taip pat paprašyta pateikti kitą svarbią informaciją, susijusią su atliekamu tyrimu.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t è:

2017 m. gruodžio 13 d. Tarnybai pateiktame UAB „Ledelis“ direktoriaus atsakyme nurodoma, kad bendrovė bandė prieš tai organizuoti tokio pobūdžio renginį ir kaina buvo vienoda visiems, tačiau merginos į renginį neatvyko. Antru atveju buvo nuspręsta paskatinti merginas dalyvauti suteikiant galimybę patekti renginį už mažesnę kainą. Direktorius teigia, kad klaidą ištaisė ir kainą suvienodino iki 3 eurų, taip pat labai apgailestauja, jei tokiu būdu kažką įžeidė. Atsakyme rašoma, kad „Qtime“ renginio tikslinė grupė yra jaunimas, bet čia laukiami visi – ir jaunesnio, ir vyresnio amžiaus žmonės. Renginį, kaip ir daugumą „Qtime“ renginių, organizavo UAB „Ledelis“, renginių kainas taip pat nustato įmonė. Informaciją apie renginį socialiniam tinklui *Facebook* parengė atsakingas už *Facebook* paskyros turinį žmogus.

UAB „Ledelis“ direktorius taip pat nurodo, kad šiuo metu renginio kaina ištaisyta (suvienodinta iki 3 eurų), taip pat pašalintas amžiaus cenzas. Be to, įmonė nuoširdžiai atsiprašė visų, kuriuos galėjo įžeisti savo skelbimo pirmuoju variantu. Direktorius rašo, kad įmonės komanda yra jauna ir iniciatyvi, stengiasi viską daryti geriausiai, teigia, kad ateityje tokių klaidų nekartos ir daugiau dėmesio skirs ne tik veiklai, bet ir skelbimų kūrimo procesui.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar UAB „Ledelis“ administracija paskelbusi renginio „Greiti pasimatymai – susipažink per 4 minutes“ skelbimą „Qtime“ paskyroje socialiniame tinkle *Facebook* nepažeidė Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 ir 2 punktų nuostatų bei Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 straipsnio 1, 2 ir 3 punktuose nustatytų pareigų.

2004 m. gruodžio 13 d. Europos Sąjungos Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinant vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir

prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, siekiama sukurti sistemą kovai su diskriminacija dėl lyties ir užtikrinti lygias galimybes naudotis prekėmis bei paslaugomis ir tiekti prekes bei teikti paslaugas, siekiama valstybėse narėse įgyvendinti vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principą. Pagal Direktyvą, vyrų ir moterų lygybės principas yra vienas iš Europos Sąjungos pagrindinių principų.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kurios tikslas – saugoti pagrindines žmogaus teises, atitinkančias Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, III antraštinėje dalyje, skirtoje lygybei, įtvirtintas lygybės prieš įstatymą principas (20 straipsnis), taip pat įtvirtintas bet kokios diskriminacijos draudimas, ypač dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos. Specifiškai 25 straipsnyje įtvirtinta, kad Sąjunga pripažįsta ir gerbia pagyvenusių žmonių teisę gyventi oriai ir nepriklausomai bei dalyvauti visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime, o 23 straipsnyje nustatomas moterų ir vyrų lygybės principas, pabrėžiama, kad visose srityse turi būti užtikrinta moterų ir vyrų lygybė, įskaitant priėmimą į darbą ir atlyginimą. Pagal Chartijos turinį sprendžiama, kad Europos Sąjungos institucijos gerbia pagyvenusių žmonių teises bei moterų ir vyrų lygybę.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys yra lygūs, žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas arba tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d. nutarimas).

Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d. ir 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai).

Lygių galimybių įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, jog šio įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Taip pat šiuo įstatymu siekiama, kad būtų įgyvendintos ir Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, kitų tarptautinių sutarčių nuostatos. Taigi Konstitucijoje įtvirtintos asmenų lygybę reglamentuojančios pagrindinės nuostatos yra perkeltos į Lygių galimybių įstatymą, kuriuo draudžiama diskriminacija šio įstatymo taikymo srityje ne tik dėl konstitucinių nediskriminavimo pagrindų, bet ir dėl kitų žmogaus tapatybės požymių ar priskiriamų savybių, kurios yra įtvirtintos Lygių galimybių įstatyme.

Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje diskriminacija apibrėžiama kaip tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos. Tiesioginė diskriminacija pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalį laikomas elgesys su asmeniu, kai dėl pirmiau išvardintų pagrindų asmeniui taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Analogiškos nuostatos numatytos atitinkamose Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 ir 9 dalyse.

Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnyje nurodyta, kad, įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas šiame įstatyme numatytų draudžiamų diskriminacijos pagrindų, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas. Taip pat suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuodamas, privalo užtikrinti, kad šioje informacijoje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas pirmiau išvardytais draudžiamais

diskriminacijos pagrindais ir nebūtų formuojamos visuomenės nuostatos, kad dėl šių požymių asmuo yra pranašesnis ar menkesnis už kitą.

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 straipsnyje nurodyta, kad prekių gamintojas ar paslaugų teikėjas, įgyvendinamas moterų ir vyrų lygias teises, privalo visiems vartotojams, nesvarbu, kokia jų lytis, taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ar garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas; suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuodamas, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekkinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą; užtikrinti vienodas sąlygas įsigyti prekes ir paslaugas bei jomis naudotis, nediskriminuojant asmenų dėl lyties, įskaitant mažiau palankų požiūrį į moteris dėl nėštumo ir gimdymo bei vaiko žindymo, išskyrus šio įstatymo 10 straipsnio 8 punkte nurodytą atvejį.

Tyrimo metu nustatyta, jog socialinio tinklo *Facebook* „Qtime“ paskyroje buvo patalpintas renginio skelbimas, kuriame buvo nurodytas konkretus amžiaus cenzas ir skirtinga renginio kaina moterims ir vyrams. 2017 m. gruodžio 13 d. gautame laiške UAB „Ledelis“ direktorius pateikė informaciją, kad galimai asmenis dėl lyties ir amžiaus diskriminuojantis renginio skelbimas yra pakoreguotas, t. y. - nebėra nurodomos amžiaus ribos ir kaina yra suvienodinta.

Lygių galimybių įstatymo 29 straipsnio 3 dalies 4 punkte nustatyta, jog, kai lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai (neveikimas) nutraukiami, skundo tyrimas nutraukiamas.

Atsižvelgiant į tai, jog Pareiškėjo nurodyti lygias galimybes galimai pažeidžiantys veiksmai yra nutraukti (renginio skelbimas yra pakoreguotas), tyrimas dėl lyties ir amžiaus pagrindais galimai diskriminuojančio renginio skelbimo nutrauktinas.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 3 dalies 4 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė:

n u s p r e n d ž i a:

1. Tyrimą dėl galimai lyties bei amžiaus pagrindu diskriminuojančio renginio skelbimo nutraukti, kadangi lygias galimybes galimai pažeidžiantys veiksmai nutraukti.

2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją ir UAB „Ledelis“ direktorių.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01119 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė